

2610700278

OBSAH**ÚVOD****MATEMATIKA**

Základní matematické vztahy	2
Výpočtové vztahy pro obvody a obsahy rovinných útvarů	4
Výpočtové vztahy pro objemy a povrchy prostorových útvarů	9

VELIČINY A JEDNOTKY

Základní jednotky SI	15
Odvozené a doplňkové jednotky SI	15
Řecká abeceda (stojaté a skloněné písmo)	17
Veličiny a jednotky (výběr z ČSN)	18
Veličiny a jednotky v mechanice	26
Tabulky převodních vztahů	27

MECHANIKA

Pasivní odpory – tření	34
Pružnost a pevnost	35
Základní pevnostní rovnice pro prosté namáhání	35
Moduly pružnosti v tahu, ve smyku a Poissonova číslo	35
Vzpěrná pevnost přímých prutů	36
Výpočtové vztahy pro plachy, kvadratické momenty, polární momenty	39
Vetknuté nosníky a nosníky o dvou podpěrách	44
Vetknuté nosníky stejné pevnosti	46
Nosníky stejné pevnosti o dvou podpěrách	48
Součinitele vzpěrnosti, mezní štíhlost, nepružný vzpěr	50
Tvarový součinitel	51
Vrubový součinitel skutečného zhuštění napětí	52
Součinitel velikosti součástí	53
Součinitel stavu povrchu součásti	53
Mechanické hodnoty základních konstrukčních materiálů	54

TERMOMECHANIKA

Sdílení tepla	58
Stavební a izolační hmoty	59
Fyzikální hodnoty uvedených tuhých látek	60
Teplotní součinitel délkové roztažnosti tuhých látek	61
Fyzikální hodnoty technických plynů	62
Fyzikální hodnoty kapalin	63
Spalná tepla ve výhřevnosti paliv	63
Měrné objemy přehřáté vodní páry	64
Entalpie přehřáté vodní páry	65
Sytá vodní pára a voda – uspořádání podle teplot	66
Sytá vodní pára a voda – uspořádání podle tlaku	67
Vlhký vzduch při tlaku 98 100 Pa	69

TECHNICKÉ KRESLENÍ

Normální délkové rozměry	71
Technická dokumentace	73
Grafické prvky	74
Latinská abeceda, řecká abeceda, číslice a značky pro CAD	78
Požadavky na písmo CAD	79
Rozměry písma typu CB a CA	81
Měřítka	82
Typy čar a jejich význam na strojnických výkresech	82
Tloušťky čar a skupiny čar	84
Základní tolerance, úchytky a uložení	85
Vzorce pro základní tolerance	87
Horní a dolní mezní úchytky pro díry (vnitřní prvky)	88
Horní a dolní úchytky pro hřidele (vnější prvky)	88
Soustava tolerancí a uložení ISO	89
Výběr tolerančních tříd	90
Tabulky normalizovaných tolerančních tříd a mezních úchylek pro díry a hřidele	91
Příklady uložení	122
Geometrické specifikace produktu (GPS)	123
Základy – pojmy, principy a pravidla	123
Geometrické tolerování – tolerance tvaru, orientace, umístění a házení	124
Značky pro geometrické tolerování	125
Zjednodušené označování tyčí a profilů	131
Doporučené obrazové provedení značek	133
Mezní úchytky netolerovaných rozměrů	134
Tolerování délkových a úhlových rozměrů	135
Nepředepsané geometrické tolerance	138
Geometrické tolerování	140
Geometrické požadavky na výrobky (GPS)	142
Struktura povrchu. Profilová metoda	142
Označování struktury povrchu v technické dokumentaci výrobků	144
Grafické značky struktury povrchu	144
Skladba úplné grafické značky povrchu	145
Příklady označování	147
Středci délky	148
Středci délky se závitem a s vrcholovým úhlem 60°	150
Zaoblení a zkosení hran	151
Zápichy	152
Pružiny	154
Výrobní výkresy pružin	154
Ozubená kola, moduly	155
Popisové pole	156
Seznamy položek	158
Pravidla pro kreslení výkresů ozubených kol	160
Řetězová kola	165
Rýhování přímé	167
Vroubkování pravoúhlé a kosoúhlé	167
Jemné drážkování	168
Drážková spojení evolventní s úhlem profilu 30°	169
Rovnoboké drážkování válcových hřidelů s vnitřním středěním	171
Tolerance dér a hřidelů	172
Válcové konce hřidelů	173
Dovolené točivé momenty přenášené konci hřidelů	175
Značky pro kinematická schémata	178
Značky pro kreslení potrubí	189
Značky pro kreslení hydraulických a pneumatických schémat	198

MATERIÁLY

Definice a rozdělení oceli.....	205
Čiselné označování a rozdělení oceli ke tváření	209
Systémy označování ocelí.....	218
Čiselné označování a rozdělení slitin železa na odlitky	233
Čiselné označování těžkých a lehkých neželezných kovů.....	234
Hliník a slitiny hliníku	237
Třídění a označování prýze	243
Vlastnosti a použití vybraných materiálů	244
Oceli k tváření.....	244
Rovnovážný diagram Fe – C	251
Závislost tvrdosti na pevnosti materiálu	252
Nástrojové materiály	253
Klasifikace a použití tvrdých řezných materiálů k obrábění kovů s určenou řeznou hranou	
– označování skupin a podskupin použití	260
Slitinu železa na odlitky	263
Těžké neželezné kovy	266
Lehké neželezné kovy	267
Plasty	268
Vybrané vlastnosti kovových vodivých materiálů	270
Ocelový a litinový odpad	271

POLOTOVARY

Pásy a pruhy z oceli tříd 10 a 11 válcované za tepla.....	276
Plechy tenké z oceli tříd 10 až 16 válcované za tepla	278
Plechy ocelové pozinkované	280
Plechy ocelové žebrovány z oceli tříd 10 a 11 válcované za tepla	281
Tyče kruhové válcované za tepla vysoké a zvlášť vysoké přesnosti	282
Ocelové tyče čtvercové válcované za tepla pro všeobecné použití	284
Ocelové tyče ploché válcované za tepla pro všeobecné použití	286
Široká ocel tříd 10 a 11 válcovaná za tepla	288
Plechy tlusté z oceli tříd 10 až 16 válcované za tepla	290
Tyče průřezu rovnoramenného L z konstrukčních ocelí válcovaných za tepla	291
Tyče průřezu nerovnoramenného L z konstrukčních ocelí válcovaných za tepla	292
Tyče průřezu I z oceli tříd 10 a 11 válcované za tepla	295
Tyče průřezu IPE z konstrukčních ocelí válcované za tepla	296
Tyče průřezu U z oceli tříd 10 a 11 válcované za tepla	297
Tyče průřezu UE z oceli tříd 10 a 11 válcované za tepla	298
Tyče průřezu T z oceli tříd 10 a 11 válcované za tepla	299
Trubky ocelové závitové běžné	300
Trubky ocelové závitové zesílené	301
Trubky ocelové bezešvé tvářené za tepla	302
Trubky ocelové bezešvé čtvercové tvářené za tepla	304
Trubky z oceli tříd 11 a 12 podélně svařované hladké	306
Tažený ocelový drát pro všeobecné účely	307
Tyče šestihranné z oceli tříd 11 až 16 tažené za studena s úchytkami h11 a h12	309
Tyče kruhové z oceli tříd 11 až 16 tažené za studena s úchytkami h11 a h12	310
Tyče čtvercové z oceli tříd 11 a 12 tažené za studena s úchytkami h11 a h12	311
Tyče ploché z oceli tříd 11 a 12 tažené za studena s úchytkami h11 a h12	312
Tyče čtvercové z oceli 11 600 tažené za studena s úchytkami h9 na klíny a pera	314
Tyče ploché z oceli 11 600 tažené za studena s úchytkami h9 pro šířku a h11 pro tloušťku na klíny a pera	315
Duté profily tvářené za tepla z nelegovaných a jemnozrných konstrukčních ocelí	316
Kruhové profily	316
Čtvercové profily	318
Obdélníkové profily	319
Plechy z oceli třidy 17 válcované za tepla	322

Široká ocel válcovaná za tepla z ocelí tříd 12 až 16 a 19 vysoké přesnosti.....	324
Hliník a slitiny hliníku – plechy, pásy a desky tvářené za tepla	326
Hliník a slitiny hliníku – plechy, pásy a desky tvářené za studena.....	328
Lisované tyče kruhové z hliníku a slitin hliníku.....	331
Lisované tyče čtvercové z hliníku a slitin hliníku	333
Tyče kruhové z hliníku a slitin hliníku tažené za studena	335
Tyče ploché z hliníku a slitin hliníku tažené za studena	336
Tyče šestihranné z hliníku a slitin hliníku tažené za studena.....	339
Trubky bezešvé z hliníku a slitin hliníku tažené za studena	341
Tyče pro trískové obrábění z mědi a slitin mědi	344
Profily a ploché tyče z mědi a slitin mědi pro všeobecné použití.....	349
Desky z neměkčeného polyvinylchloridu (PVC)	355
Tyče z neměkčeného polyvinylchloridu (PVC).....	356
Trubky z polyetylénu	357
STROJNÍ SOUČÁSTI	
Závity	360
Závity, názvy a definice	360
Označování závitu.....	362
Metrické závity	363
Výběr doporučených mezních úchylek ISO metrického závitu.....	368
Přechodné uložení	374
Uložení s přesahem	380
Metrické závity pro jemnou mechaniku a optiku	381
Trubkové závity pro spoje těsnici na závitech	387
Lichoběžníkový rovnoramenný jednochodý závit.....	389
Lichoběžníkový nerovnoramenný závit.....	391
Šrouby	393
Konce šroubů s vnějším metrickým závitem ISO	393
Výběhy vnějšího metrického závitu.....	394
Výběhy vnitřního metrického závitu	395
Drážky vnějšího metrického závitu	396
Drážky vnitřního metrického závitu	397
Válcové zahľoubení pro šrouby se šestihrannou hlavou a pro šestihranné matice s podložkou.....	398
Válcové zahľoubení pro šrouby s válcovou hlavou	399
Kuželová zahľoubení pro šrouby se zápustnou hlavou	400
Díry pro šrouby	401
Prostor potřebný pro užití klíčů na šestihraný	405
Přehled šroubů a matic	406
Výchozi materiály pro šrouby a matice	409
Tolerance spojovacích součástí	410
Šrouby a matice s průměry závitů od 1,6 mm do 150 mm	410
Šrouby se šestihrannou hlavou s normální a redukovanou hladkou částí dříku	412
Lícované šrouby s dlouhým a krátkým závitem	415
Šrouby se šestihrannou hlavou se závitem k hlavě	416
Šrouby s malou válcovou hlavou.....	418
Šrouby s nízkou válcovou hlavou s drážkou.....	419
Šrouby s válcovou hlavou s vnitřním šestihranem	420
Šrouby s půlkulovou hlavou	421
Šrouby se zápustnou hlavou s drážkou	422
Šrouby se zápustnou hlavou čočkovitou s drážkou	423
Závrtné šrouby	424
Hloubka dří pro závrtné šrouby	425
Jmenovité délky závitu pro šrouby a závrtné šrouby	426
Šrouby bez hlavy s drážkou a s plochým koncem, stavěcí šrouby s drážkou s kuželovým důlkem, s čípkem, s hrotom	427
Šrouby do plechu s čočkovitou hlavou s drážkou.....	428

Šrouby do plechu se zaoblenou válcovou hlavou s křížovou drážkou	429
Křídlaté šrouby a matice	430
Šestihranné matice	431
Přesné šestihranné matice malé	435
Uzavřená matice	435
Korunové matice	436
Válcové matice s drážkou	437
Rýhované matice	438
Pojistné matice a zajišťovací součásti	439
Pojistné podložky a vložky k maticím upínacích pouzder	441
Samojistná šestihranná matice	442
Podložky a závlačky	443
Přehled podložek	443
Ploché kruhové podložky se zkosením, ploché kruhové podložky – běžná řada	446
Ploché kruhové podložky – malá řada	447
Podložky se čtvercovým otvorem pro dřevěné konstrukce	448
Pružné podložky	449
Pojistné podložky s nosem	450
Pojistné podložky s jazyčkem	451
Závlačky	452
Čepy, kolíky a pojistné kroužky	453
Přehled čepů a kolíků	453
Čepy bez hlavy	455
Čepy s hlavou	456
Válcové kolíky nezakalené	457
Válcové kolíky z kalené oceli nebo martenzitické korozivzdorné oceli	457
Kuželové kolíky nezakalené	459
Pružné kolíky se štěrbinou	460
Rýhované kolíky	462
Rýhované hřeby	463
Pojistné třmenové kroužky	464
Pojistné kroužky pro hřidele	465
Pojistné kroužky pro díry	467
Nýty	469
Přehled nýtů	469
Nýty s půlkulovou hlavou	471
Zápusné nýty	472
Trubkové nýty	473
Kliny a pera	474
Přehled klinů a per	474
Kliny drážkové, vsazené, drážkové s nosem	475
Pera těsná	476
Pera výměnná s dvěma nebo jedním přidržným šroubem	477
Pera Woodruffova	478
Úchytky rozměrů klinů, per a drážek	479
Ložiska	480
Oceli na valivá ložiska	480
Označování valivých ložisek	482
Úložné plochy pro montáž	484
Kuličková ložiska dvouřadá typ 60, 62, 63, 64	485
Kuličková ložiska jednofradá s kosoúhlým stykem typ 72, 73	488
Kuličková ložiska dvouřadá naklápací typ 12, 13, 22, 23	490
Válečková ložiska jednofadá typ NU, NJ, NUP, N	493
Soudečková ložiska dvouřadá typ 222, 223	496
Kuželková ložiska jednofadá typ 302, 303, 313, 322, 323	498
Axiální kuličková ložiska jednosměrná s kosoúhlým stykem	501

Axiální válečková ložiska jednosměrná.....	503
Jehlová ložiska jednořadá	505
Přehled použitelnosti valivých ložisek.....	512
Valivá ložiska – dynamická únosnost a trvanlivost	512
Radiální kuličková ložiska.....	513
Axiální kuličková ložiska.....	517
Radiální válečková ložiska	519
Valivá ložiska – statická únosnost.....	522
Těsnění	527
Kroužky kruhového průzezu pro těsnění pohyblivých i nepohyblivých částí	527
Těsnici kroužky strojirenských šrouben s plochým těsněním	529
Schematické označení těsnění.....	530
Přehled těsnicích manžet vrstvených	532
Těsnici kroužky ploché a čočkovité.....	533
Hřidelové těsnici kroužky	534
Zpracované silikonové pryže	536
Fyzikálně mechanické vlastnosti silikonových pryží	536
Konstrukční příklady těsnění O kroužků	537
Řemeny.....	538
Klinové řemeny klasického průzezu	538
Úzké klinové řemeny pro průmyslové použití	540
Řemenové převody	542
Řemenice pro klinové řemeny klasických průzezů	543
Výpočetové průměry řemenic pro klinové řemeny	544
Výpočet převodů a volba velikosti klinového řemene klasických průzezů	546
Výpočet převodů a volba velikosti klinového řemene úzkého	551
Synchronní řemenové pohony, řemeny s kódy rozteče MXL, XXL, XL, L, H, XH a XXH, metrické a palcové rozměry ...	560
Řetězy	566
Válečkové řetězy	566
Pouzdrové řetězy rychloběžné	568
Gallovy řetězy	569
Řetězová kola pro hnací válečkové a pouzdrové řetězy	570
Ocelová drátěná lana	573
Kladky a bubny pro ocelová lana	581
Výpočet ocelových lan pro jeřáby a zdvihadla	583
Převody ozubenými koly	584
Čelní ozubená kola se šíkmými zuby	587
Kuželová soukolí	603
Šneková soukolí	608
Šroubová soukolí	611
Hřidelové spojky	612
Určení velikosti hřidelových spojek	612
Pružiny	615
Zobrazování pružin	615
Tlačné pružiny	618
Tažné pružiny	619
Šroubové válcové pružiny vyráběné z drátů a tyčí kruhového průzezu – tlačné a tažné pružiny	620
Talířové pružiny	636
Armatury a potrubí	640
Přehled armatur a potrubí	640
Jmenovité tlaky a pracovní přetlaky	646
Jmenovité světlosti	648
Označování potrubí podle provozní tekutiny	649
Tlakové ztráty v potrubí	650
Bezešvé ocelové trubky	652
Přírudy a příruba spoje	654

Pracovní přetlaky pro součásti z tvářených ocelí.....	660
Fitinky z temperované litiny s trubkovými závity	667

TVÁŘENÍ

Výkovky.....	670
--------------	-----

ODLÉVÁNÍ

Sležárenské úkosy modelů a odlitků.....	678
---	-----

Geometrické specifikace produktů (GPS – Geometrical Product Specifications) – Rozměrové a geometrické tolerance	
---	--

tvárovaných součástí – Všeobecné rozměrové a geometrické tolerance a přídavky na obrábění pro odlity.....	679
---	-----

Poloměry vnitřních zaoblení odlitků ze šedé litiny.....	684
---	-----

SVAŘOVÁNÍ

Svařování oceli ručně obloukovým svařováním obalenou elektrodou, tavící elektrodou v ochranném plynu, plamenovým svařováním, svařováním wolframovou elektrodou v ochranné atmosféře inertního plynu a svařování svazkem paprsků	688
---	-----

Přehled metod svařování a jejich číslování.....	699
---	-----

Zobrazení svarových spojů na výkresech	700
--	-----

Doplňující značky	704
-------------------------	-----

Příklady použití doplňujících značek	704
--	-----

Příklady kombinací základních a doplňkových značek	705
--	-----

Značení svaru	706
---------------------	-----

Příklady umístění značek svaru	707
--------------------------------------	-----

Příklady značení rozměrů svarů	708
--------------------------------------	-----

Základní výpočtové vzorce pro svarové spoje	711
---	-----

Dovolené napětí tupých a koutových svarových spojů	714
--	-----

Polohy svařování	717
------------------------	-----

Druhy výrobků a příslušné metody svařování	720
--	-----

Příklady možných typů obalených elektrod.....	723
---	-----

Obalené elektrody pro ruční obloukové svařování	724
---	-----

Obalené elektrody pro ruční obloukové svařování nelegovaných a jemnozrných ocelí	729
--	-----

Obalené elektrody pro ruční obloukové svařování vysokopevnostních ocelí	730
---	-----

Obalené elektrody pro ruční obloukové svařování žáropevných ocelí	731
---	-----

Obalené elektrody pro ruční obloukové svařování korozivzdorných a žáruvzdorných ocelí	732
---	-----

Drátové elektrody pro obloukové svařování nelegovaných a jemnozrných ocelí v ochranném plynu a jejich svarové kovy	735
--	-----

Drátové elektrody, dráty a tyče pro obloukové svařování vysokopevnostních ocelí tavící se elektrodou v ochranném plynu a jejich svarové kovy	736
--	-----

Svařovací materiály pro tvrdé návary	737
--	-----

Obalené elektrody, dráty, tyčinky a plněné elektrody pro tavné svařování litiny	738
---	-----

Obalené elektrody pro ruční obloukové svařování niklu a slitin niklu	745
--	-----

Dráty pro svařování plamenem pro legované a žáropevné oceli	752
---	-----

Plyny a jejich směsi pro tavné svařování a příbuzné procesy	752
---	-----

Svařitelnost litiny – praktická doporučení	754
--	-----

Šedá litina	755
-------------------	-----

Tvárná litina	756
---------------------	-----

Temperovaná litina	756
--------------------------	-----

Volba přídavných materiálů	756
----------------------------------	-----

Svařování šedé litiny	757
-----------------------------	-----

OBRÁBĚNÍ

Klasifikace a použití tvrdých řezných materiálů k obrábění kovů s určenou řeznou hranou – označování skupin a podskupin použití	760
---	-----

Přídavky na obrábění	767
----------------------------	-----

Soustružení	770
--------------------------	-----

Nože s pájenými břitovými destičkami ze slinutých karbidů	770
---	-----

Revolverové a vyvrtávací nože s pájenými břitovými destičkami ze slinutých karbidů.....	772
Soustružnické nože z nástrojové rychlofezné oceli	775
Soustružnické nože z rychlofezné oceli	776
Revolverové nože z rychlofezné oceli	776
Soustružnické nože s vyměnitelnými břitovými destičkami ze slinutých karbidů	780
Řezné podmínky pro soustružení	787
Vyměnitelné břitové destičky ze slinutých karbidů, označování	792
Hoblování a obrázení	794
Frézování	797
Přehled fréz z nástrojové rychlofezné oceli	797
Přehled fréz s vyměnitelnými břitovými destičkami ze slinutých karbidů	801
Nástrčné frézy	802
Stopkové frézy	803
Řezné podmínky při frézování	804
Frézování roviných ploch válcovou frézou nástrčnou	806
Frézování roviných ploch frézovací hlavou s břity SK	810
Vrtání, vyhrubování, vystružování, zahľubování	816
Vrtáky z rychlofezné oceli	816
Výhrubníky a výstružníky	819
Záhlubníky	820
Řezné podmínky pro vrtání, vyhrubování a vystružování	821
Doporučené průměry vrtáků pro závity matic	829
Předvápnání děr pro závity matic a mezní rozměry malých průměrů	831
Vrtáky středící 60° tvar A	832
Vrtáky středící 60° tvar B	833
Vrtáky šroubovitě s válcovou stopkou, střední řada	834
Vrtáky šroubovitě s válcovou stopkou se šroubovicí 40°, střední fada	836
Vrtáky šroubovitě s kuželovou stopkou	837
Výstružníky strojní se zuby ve šroubovici s válcovou stopkou	838
Výstružníky nástrčné s přímými zuby	839
Vyvrtávání	840
Závitníky – přehled	844
Závitové čelisti	845
Závitové hlavy	848
Přehled a značení tvářecích nástrojů na závity	849
Protahovací a protlačovací trny	851
Upínání protahováků	853
Pilové kotouče a listy na kovy	854
Broušení	855
Brousicí a řezací kotouče a tělíska	855
Nástroje z pojenečného brusiva	858
Přehled brousicích materiálů	861
Volba brousicího kotouče podle druhu broušeného materiálu	869
Brousicí a řezací kotouče	871

UPÍNACÍ PRVKY NÁSTROJŮ A PŘÍPRAVKŮ

Přehled upínacích prvků nástrojů	878
Průměry nástrojových dutin pro nástroje s válcovou stopkou	878
Obroběné T-drážky	879
Kuželovitost nástrojových stopek a dutin	880
Přehled nástrojových kuželů pro stopky a dutiny	880
Konce vřeten a stopky nástrojů a trnů s kuželem 7 : 24	881
Krátké nástrojové kužely Morseovy s vyražečem	882
Kuželové stopky a dutiny pro vrtácková skličidla	883
Drážky a unašeče nástrojových kuželů 1 : 30 pro nástrčné výhrubníky a výstružníky	884
Nástrojové čtyřhrany a dutiny	885

Upínací pouzdra stopkových čelních válcových fréz s upínacími šrouby na upínání válcových stopek s ploškou	886
Přehled upínacích prvků připravků	888
Šrouby se zářezem a s čípkem	896
Šrouby se čtyřhrannou hlavou a čípkem	897
Šrouby s kolíkovou rukojetí	898
Šrouby k otočným podložkám a třmenům	899
Rychloupínaci šrouby	900
Vysoké matice šestihrané s rovinnou a kulovou dosedací plochou a s nákrusíkem	901
Rýhované matice	902
Rychloupínací matice	902
Matice s posuvnou rukojetí	903
Kruhové podložky s výfezem	904
Otočné podložky	905
Otočné třmeny	906
Přítlačné opěrky s dosedací rovinnou plochou	907
Šroubové rozpěrky	908
Pevné opěrky s válcovou hlavou	909
Opěrky stavitelné	910
Samostavitelné a stavitelné opěrky s kolíkem	911
Podpěry pod upínky	912
Stojánky k podpěram pod upínky	913
Středící vložky	913
Hvězdice	914
Zubové podpěry	915
Křidlaté rukojeti	915
Páky s výstředníkem	916
Sedlové upínky	917
Páky s drážkovým výstředníkem	918
Upínky ve tvaru U	919
Ploché upínky	920
Zahnuté upínky	922
Středící čepy zploštělé, polotovary	923
Pojišťovací kolíky, polotovary	926
Čepové západky s knoflíkem	927
Ploché západky	928
Středící čepy válcové	929
Pevná vrtací pouzdra hladká	930
Pevná vrtací pouzdra s nákrusíkem	931
Nástrčná vrtací pouzdra	932
DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE	
Druhy křivkových mechanismů	936
Rovinné a prostorové křivkové členy	937
Tvary vaček	938
Grafické řešení tangenciální vačky	940